

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KÖZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kéziratok nem adtnak vissza.	Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.	Felolvas szerkesztő és kiadó: KOVÁTS ISTVÁN. Társzerkesztő: BONITZ FERENC.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 32 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttér sorokint 50 kr. Többszöri hirdetéseknel engedmény.
---	---	---	---	---

Az agrár-szocializmus és a bérleti rendszer.

— Két közlemény. —

(*) A mult években felmerült agrár-szocialistikus mozgalmak gondolkozóba ejtették mind azokat, kiknek meggyőződésében erős gyökeret vert azon tudat, hogy a földmívelés terén, a földmivelő osztályban, szociális mozgalmak nem foghatnak előfordulhatni soha.

Ezen meggyőződés mellett szólott azon tapasztalat, hogy a részben foglalkozására nézve röghöz kötött nép, ki abban az állandó és változhatatlan állagú földben találja fel azt az éltető erőt, mely őt fentartani és anyagilag gyarapítani van hivatva, — konzervatív tulajdonságainál és hajlamainál fogva tul fogja élni azon krízist, mely az extenzív gazdálkodási módból az intenzívre való átmenetel alkalmával a foglalkozás egyéb neveivel mindenütt felmerülni szokott. — Nem kétkem, hogy ez megtörténhetett volna, sőt meg vagyok győződve, hogy ezen krízist szerencsésen átélte becsületes földmivelő népünk, ha a földbirtokosok és bérlők kezeiben felhalmozott birtokok kezelésénél járó munka-adás a munkavető nép konzervatív, becsületes felfogásának és jogos igényeinek megfelelelt volna.

Fájdalom azonban a földtulajdonos és bérlő ma nem az, a ki volt az előtt. A A patriarchális viszony, mely a munkás és munka adója közt létezett az előtt, kezd teljesen kiveszni. A család körébe tartozó cseléd kezd igavonó állattá, vagy buta, érzéketlen géppé lealacsonyítani, mert a földbirtokos minél többet minél olcsóbban akar termelni.

A civilizációval karöltve haladó és fokozódó igényekkel szemben áll a munkás nép megélhetésének majdnem a lehetetlenségig való redukálása. Az intenzív gazdálkodással szemben áll a munkának legextenzívebben való tartása.

Rosz lakás, rossz fizetés és még rosszabb bánásmód az, mibe a föld munkása részesítetik a legtöbb helyen.

Ne tagadjuk, a bérleti rendszer behozatala és elterjedése óta vége van nálunk azon elégedettségnek; mely a munkás népet eltöltötte s mely elégedettségnek szülőanyja volt a gazda jósága és igazságossága a cseléd iránt, s viszont létrehozta a cselédben a ragaszkodást urához s az engedelmisséget, sőt még fizetése egy részéről való szives lemondást azon esetben, ha a termés silánysága azt szükségessé tette. Ez a viszony most már teljesen megváltozott. A föld tulajdonosok és különösen a haszonbérlők minél többet minél olcsóbban akarnak a földből kiszivni, s habár belátják, hogy csak jó karban tartott gépekkel és jól táplált igásállattal képesek elérni e célt, az észze- és erővel felruházott embertárs helyzetén nem csak hogy nem javítanak, hanem fizetését lehetőleg megszorítják, sok helyen elvonják tőle marha tartását és minden, gyakran önhibáján kívül okozott legkisebb kár értékét is levonják béréből azon cinikus indoklással: hogy hát az állat nem csolja meg gazdáját, de az ember igen. — Önkéntelenül eszembe jut ezen indokolás kapcsán azon német közmondás, mely így hangzik: Wie der Schelm ist, so denkt er, a mivel azt akarom mondani, hogy a felmerült szomorú agrárius állapotok nagyjában tükröt képezik a munkaadó felfogásának, jellemének és kapzsiságának, melylyel földjét kizsákmányolni és egyedül önmagát gazdagítani akarja. — Az agrár-szocialistikus mozgalmak gyökere nagyrészt a munkaadó bűneiben rejlik. A gazda kegyetlen önzése egyrészt, melynek következtében kizsárolja cselédjének fizikai erejét, s a kapzsiság másrészt, mely által rossz példát ad az eddig elégedett és szerény munkásnak, rossz vért szül a munkások taborában, kik azonkívül lelkileg, erkölcsi tekintetben elhanyagoltatnak az által, hogy népiskoláink nagyjában helytelen alapokra fektetvék.

A gazdaközönség nagy szerencsésjére a népiskolák eddig még a felekezetek ke-

zeiben vannak, melyek ha tán nem is oktatják a népet oly alaposan a reáliákban, mint a hogy azt talán az állami felügyelet alatt álló tanítók tennék, mégis belecsepegettik a gyermekekbe a legfőbb tekintély iránt való tiszteletet s a keresztény tanok habár kezdetleges művelése által is elérik azon célt, melyet a száraz tisztán elemi tanításra fektetett tanítás el nem érhet soha, a megnyugvást azon viszonyokban, melyek közé a gondviselés őket helyezte, s az igények szerénységét, szemben a kenyéradóval, kinek tekintélyét tisztelni s kinek személyét mint családfőt szeretni tanultak. — A tekintélytől emancipált és kizárólag saját erejében bízó munkás osztály, mely kenyéradójában nem tiszteli azt, ki neki táplálékot nyújt hanem gyűlöli a zsarnokot, ki kenyérének egy részét már elvonja tőle akkor, midőn megadja a másik részt, soha sem lesz méltányos, hanem mindig követelő. A gazda pedig számoljon munkásainak lelkeivel s ne igyekezzék őket kihasználni, hanem csak felhasználni. Adják meg a népiskolákban a nép gyermekeinek az erkölcsi bázist és nyujtsák nekik azt a kegyeret, melyet ők véres verejtékekkel kiérdemelték.

Ha a magyar gazdaközönség ki akarja kerülni az agrár-szocializmus veszélyeit, ne számítson a kormányra, mely eddig követett politikájában két kézzel hintette a konkolyt, hanem vegye kezébe akár közigazgatásilag, akár társadalmi uton a munkás-viszonyok rendezését, melyeknél két oldalt kell tekintetbe venni; szellemi és az anyagit. Mind a kettőről szólottam bőven és itt csak azt akarom még hangsúlyozni, hogy tekintettel arra, miszerint nem hatja át az összes munkaadókat az a szellem, mely az egyensúlyt a munka adó és a munkás közt helyreállítani képes volna, kötelező szabályokat kell hozni megyénként, járásonként a munkabér minimumát illetőleg, mert míg ez egyrészt az általános gazdálkodás egyöntetűségét vonná maga után s megkönnyitené a gazda működését az,

hogy a konkurencia is leszoríthatnék a minimumra, másrészt viszont biztosítva volna a munkásnak a fizetésege megélhetés a nélkül, hogy irigy szemmel nézné a szomszédos pusztá béresét, ki nálánál annyiszor jobb sorsra van érdemesítve.

Csonka miniszterium. A ki eddig azt hitte, hogy Wekerle és társai azért miniszterek, hogy lelkiismeretesen viseljék gondját Magyarország ügyeinek, azt az ezen miniszterium kebelében történő halatlan mulasztások alaposan kiábrándítják hitéből. Már több mint egy hónapja, hogy Wekerle ur az utca kegyelméből vissza helyeztetett a miniszterelnöki székbe, melynek méltóságát az egyház üldözésével annyira lealacsonyította s ma ott vagyunk, hogy még nincs földmivvelésügyi miniszter és még nincsenek meg a belügyminiszteri titkárok. Magyarország minden iparsvindli dacára ma is földmives állam és nincs földmivvelésügyi minisztere. Nem a legnagyobb ironia-e az? A Wekerle-kormány egyik félhivatalos szócsöve, a „Pester Lloyd” a napokban irtalmatlan kritikát gyakorolt a liberális éra 20 éves közigazgatása fölött s a belügyminiszteri titkárok hiánya ma már annyira vált érezhetővé, hogy kezd megakadni az egész központi adminisztráció a belügyigazgatás terén. — A kormány valóságos hajtóvadástot rendezett földmivvelésügyi miniszter és belügyi államtitkárok után, de eddig eredménytelenül, a mi fényes bizonyítéka egyrészt annak, hogy a liberális pártnak egyetlen egy tagja sincsen, a ki képes volna az üres állásokat betölteni, de másrészt annak is, hogy ezen párt cseppet sem bi-

zik a miniszterium hosszú életében Ime, magyar nép, ilyen miniszteriumod van és ilyen párt uralkodik rajtad. És így lesz ez addig, a míg össze nem szeded magad s el nem sópród a földszinéről a miniszteriumot is, e pártot is, a míg el nem érkezik a *„dies irae”*!

Összeadás-kivonás.

Most, hogy a polgári házasságot a magyar liberalizmus nagyobb dicsőségére hozták, sokkal világosabban látjuk, minő a közvélemény ezzel a „haladással” szemben. Mert hiába, úgy van a magyar ember. Amíg ijesztgetik valamivel, addig csak fél, de nem tesz semmit. Oda se néz neki. Mikor aztán a nyakába sózták, hát ümög, hogy bizony ez el is maradhatot volna.

En legalább nagyon sokkal beszélgettem a polgári házasságról s mindenik helytelenítette azt. Azaz, hogy még sem, mert bizonyos tekintetben örülnek neki. És az örömmük nem is olyan alaptalan. Azt mondják, két oldala van az éremnek, de meg a polgári házasságnak is! A rosszabbik felét mindenki ismeri s megérjük, hogy a liberális uraimék is megismerkednek vele. A jobbik fele meg az, hogy legalább résen lesznek a katolikusok. A világiak is, meg a papok is.

Es ebben teljességgel igazuk van. Az egyház dicsősége mindenkori a zavaros idökre vezethető vissza. Ilyenkor emelkedett ki a legmagasabbban az egyház a felekezetek fölött, meg a tana is ilyenkor domborodott ki a legélesebben, tisztára minden téves nézettől, mert a folmerülő tévtanok zsinatokat vontak maguk után s az egyháziakat szorosabb összeköttetésre készítették.

Ebből az összeadást meg a kivonást megeselekedni épenséggel nem nehéz. Az összeadás eredménye ismert dolog, hogy tudniillik a közvélemény a polg. házasság ellen volt, van és lesz s hogy a főrendiház többsége csak olyan erőszakkal megeselekedett többség, vagyis „mütöbbség”. Ezt nem

győzzük eléggé hangsúlyozni. Mi hajlandók vagyunk ilyesmit elcsépelelt dolgoknak tartani, a min már annyian meg annyian nyargalásztak. Pedig ez nem art, mert ebben a kánikulai hőségben könnyen felejt az ember, akkor hogyan leszünk résen, ha a történeteknek nem vagyunk tudatában?!

A kivonás pedig az lesz, hogy ezúttal a katolikusok is résen legyenek. A világiak is, meg a papok is. Es legalább is akkora érdekekkel viseltessenek Anyaszent-egyházunk iránt, a minővel az ellentábor hívei a saját ügyük iránt. Ezt vonjuk ki es le az eddigiekből, még azon esetben is, ha a szentesítést 6 Felsége megtagadná, mert filii huius saeculi prudentiores filii lucis in generatione sua sunt. Ezt pedig ne engedjük.

Valnicsek Béla.

A bécsi zárandokok Mária-Cellben.

Lapunk legutóbbi számában már megemlékeztünk azon impozáns bucsujárásról, mely mult vasárnapon ért Bécsből Mária-Cellbe és a melyben az osztrák főrangúakból is számosan résztvettek. Ezen zárandokláról, lapunk egyik olvasója, ki szintén jelen volt Mária-Cellben, most a következőket írja nekünk:

A zárandokok, kik mintogy 2000-en lehetnek P. Abél jesusita atya vezetése alatt mult vasárnap este 1/8 órák érkeztek a kegyhelyre. A menet ünnepelesen bevonult a templomba, hol elénekelték a Te-Deumot és elmondták az Oltáriszentségről szóló litániát, mire a bel atya lépett a szószékre és remek szentbeszédet mondott a gyónásról, melyben megemlékezett a magyar katolikusok küzdelmeiről is és felszólította a jelenlevőket, hogy imádkozzanak a magyar kath. egyháztért!

A szónok ezen felszólítása óriási hatást keltett. A férfiak szeméibe könnyek gyűltek és térdre borulva buzgón imádkoztak, a hitőkben megtámadt magyar katolikusokért és az apostoli királyért.

Ez oly magasztos jelenet volt — írja tudósítónk — melyet le nem írhatok.

TÁRCA.

KÖZÖNY URFI.

Van egy ország, nem is épen
Tul az operencián,
Hol az ősi virtusokban
Rendkívül nagy a hiány.
Be más volna itt a nép már,
Ha ismerné érdekét
De közbe vág Közöny urfi:
„Ejh, ráérünk arra még!”

Roskadozni kezd ma holnap
A tekintély s bizalom,
Mert az újabb nemzedék már
Tul teszi magát azon.
Jól vigyázzunk, mert ma holnap
Ugy szakad is ránk az ég...
De közbe vág Közöny urfi:
„Ejh, ráérünk arra még!”

Pusztá a lét kertje, s benn csak
Az öngyilkosság virul,
S mégis termi bő gyümölcsét
Minden osztály fíruul —
S ha így tart még ez tovább is,
Mivé lesz a nemzedék?!...
De közbe vág Közöny urfi:
„Ejh, ráérünk arra még!”

Hát a jellem, a becsület,
Mért oly kopott, olyan ó?
Hogy szunyoghálónc is már
Csak szükségéből volna jó.
Talán rá is gondolhatnánk,
Hogy a svindli már elég!...
De közbe vág Közöny urfi:
„Ejh, ráérünk arra még!”

Éltünk így tengjük által
Össze-vissza, így-amugy,

S folyton azt sugja fülünkbe
Egy démon: Aludj! aludj!
S félbe hagyni ronyeha álunk?
No még csak az kellenék!...
Szép hazánkban ősi jelszó
„Ejh, ráérünk arra még!”

MATKOVITS GYULA.

Resicán és Aninán.

A „Fejérmegyei Napló” számára írta:
DR. HUFNAGL JÁNOS.

Már régen fészkelődött bennem a vágy,
hogy közelről megismerkedhessem azokkal
a veszélyekkel, melyek a szegény bányászokat
körülveszik. Csak olaj volt a tűzre több e
nemű olvasmányom és egy iskolatársamnak,
bányász szülők gyermekeinek elbeszélése.
Szabadulni akartam kínzó kíváncsiságomtól
és meglátogattam Magyarország elsőrangú
bányavárosait.

Resicabánya volt tulajdonképen utam
célja. A magyar állami vasutak innen szerzik
be vasszükségleteiket. Itt készül a sokféle
sin, minden, ami a vonati kocsin vasból van.
Német-Bogsánnál, ahol éppen vásár volt és
egy jó alkalom nyílt a szépségéről híres
népseg megtekintésére, szálltam át a hegyi
pályára, melyet a vasutak megváltásakor a
magyar állam meghagyott az osztrák-magyar
vasut-társaság birtokában, s mely csak néhány
hónapja nyílt meg a közforgalom számára.
Boszantó lassúsággal cammogtunk, aminek
okát is sikerült kitudnom. Bogsán helység
végén ugyanis egy nagyméretű ház emelkedik
közvetlenül a vasut mellett és ez a ház a
pálya megnyitáskor asokrázkódástól ropedezni
kezdett. A gazdája fűnél-fánál keresett
orvoslást, de panasza süket fülekre talált;

dühében, elkeseredésében aztán rálőtt a háza
előtt elrobogó vonatra. Ez a puskadurranás
megtette a hatását; azóta méltóságteljesen
vonul el a gőzkocsi a haragos ember
megrepedezett hajléka előtt, miközben az e
körülmennyel ismerős utasok még mindig
félve visszahuzódnak az ablaktól. Azt saját
szememmel láttam, hogy egy csoport iskolás
gyermek tele marokkal dobálta a kavicsot
vonatunkra.

Ha a Berzova patak mentén két óra
hosszat csendesen eldöcögő vonaton úgy
elszundikálók és csak az utasok készülődésére
riadok föl szenderegésemből, amit bekanyar-
rodtunk Resicára, bizonyos, hogy Trencsén
megyébe képzeltem volna magamat: piszkot,
füstös faházak állanak jobbra-balra. De
mihelyt jobboldalra kerültünk a városba,
fokról-fokra szebb épületek bontakoztak ki
a szemünk előtt.

Megérkeztünk.

Annyit már utközben megtudtam, hogy
a bányagazgató engedélye nélkül semmiféle
tárnába le nem eresztenek. megszerestem
tehát a szükséges engedélyt. Az engedély
nem is leszállásra, hanem felszállásra szült.
Szabad volt vonaton bemennem a hegyi
gyomrába a Széchen-tárnáig és a kosárban
felhuzatnom magamat a szomszéd helységbe,
Dománba. Az írást föl kellett mutatnom a
főfelőrnél (Obersteiger), aki számára az az
utasítás is megvolt, hogy biztos vezetőt is
adjon mellém, nehogy valami baj essék. A
„biztos vezető”-t még jóvástagon alá is huzta
az igazgató. Ez a rendkívül óvatosság
magyarazatát leli a csak néhány héttel
előbb történt szerencsétlenségben, mely egy
bányász halálát okozta. Ketten szálltak le a
bánya fenekéig, a gépész nem fékezett ideje
korán, s a kosár oly erővel ütődött az alaphoz,
hogy az egyikük összerogyott, s a kosárból
kilógott a feje, melyet egy pillanat alatt

BELFÖLD

A mánap délelőtti főistentisztelet után történt azon emlékeztető esemény, midőn a templom előtt összegyűlt zarándokok óriási díjnyarad között üdvözölő táviratot küldtek a pápának; ki még aznap szintén táviratilag válaszolt és apostoli áldását küldte a zarándokoknak. Táviratilag üdvözölték a magyar katolikusok hitvalló vezéreit id. Zichy Nándor és Esterházy Miklós Moric grófokat, mely táviratoknak kezeink közt levő hiteles szövegét hű magyar fordításban szükségesnek tartjuk annál is inkább közzétenni, mintán a bécsi „Vaterland“ kivételével, ugy a magyar, mint az osztrák lapok helytelenül és elferdítve közölték. A becsiek távirata mely feladatot f. hó 10-én d. e. 10 óra 40 perckor és D. Adonya ért déli 12 orakor, így szól:

Zichy Nándor 6 excellenciájának és Esterházy M. M. grófnak. D. Adony.

Mariazellen, hol az önök apostoli királya, Nagy Lajos hálaírást mondott Magyarország régi ellensége felett kivívott győzelemért, ezernél több bécsi polgár üdvözi a magyar katolikusokat példás és törhetlen elvhűségükért és imádkozik ma a keresztények gyámolítójához, adjon erőt, győzelmet és védelmezze meg az új ellenségtől is hazájukat, a trónt és oltárt. Lippe gróf kanonok, Schell Miksa br., Beot br., Psenner dr. (Egy olvashatlan aláírás.)

Erre Zichy Nándor és Esterházy M. M. grófok a következő választ küldték:

Lippe gróf, kanonoknak Mariazell. Áthatva azon tudattól, hogy egyik vagyunk a hitben és szeretetben. köszönetet mondunk önöknek, hogy a kegyhelyen megemlékeztek rólunk. Összetartozásunk tudata és az uralkodó ház, valamint ő cs. és apostoli kir. felségének keresztény-katolikus érzelmeibe regett bizalmunk ne szűnjék meg soha. Isten pedig egyházát nem fogja elhagyni. Zichy, Esterházy.

leszelt a gerenda s a sok csavar, amint a kosár visszarugódott.

Megkerestem a fűfelőrt. Szeget ütött a fejembe az engedélyben megnyilatkozó félelem, azért kérdést intéztem a fűfelőrhoz, veszélyesnek tartja-e vállalatomat? Egykedvűen odavetette: „Amíg a hajók tengeren járnak, amíg a bányák föld alatt vannak, addig a veszélyt sohasem lehet kizártnak tekinteni!“ Ilyen biztatással keltem utra. Eleinte bántott a szűkre szabott engedély, de most már belenyugodtam, de vállalkozó szellemem kissé megesappant. Mit tagadjam, félelem fogott el.

Kalauzom a hegy lábához vezetett, ahol egy ötven kocsis vonat éppen induló félben volt. Az ötven kocsi a szén számára volt, a mi részünkre külön kocsi kapcsolatok a mozdony után, födelesek, ülőhelyekkel. Hoztak mindgyükünk számára Wolf-féle biztosító lámpát is. Ez eddigelé a legtükésebb fajta. A talapzatban van elhelyezve a benzines edény; a talapzatra rácsavarják a sodronyszlopok közt levő üveghengert, melynek folytatását képez az igen sűrű sodronyháló-henger; ezen szivarog be a levegő, az éleny. Ha össze van állítva a lámpa, ember azt ki nem nyithatja. Ez nagy előny, mert elejét veszik ezzel a könnyelmű nyitogatásnak, babrálásnak, a mikor a láng közvetlen érintkezésbe jut a bányaléggel s kész a robbanás. Fölnyitni csakis fenn tudják a gyárban. A talapzat belsejéből ugyanis egy rugón függő vas-zár csapódik bele az üveghenger foglalatját, szegélyét alkotó vasgyűrűbe; ehhez kívülről nem férhetni hozzá, de a gyárban erős delezettel kirántják a zárt, mire aztán szét lehet csavarni a lámpát. Mit csinálnak tehát, ha a lámpa elalszik? Mert megjegyzendő, hogy akár lefelé, akár fölfelé, de függőleges irányban történt mozgatsánál hamar kialszik a láng,

A primási bírtokok bárbeadása.

A főkapitán csütörtökön délelőtti tartott konzisztóriumán kimondta, hogy a primási uradalom bárbeadását elvi szempontokból ellenzi, és a most szőnyegen levő szerződés tervezet értelmében nem is tanácsolja. A kifogások legnagyobb része elvi kérdésekre vonatkozott, bár nem egy pontnál tettek lényeges kifogásokat. A szerződési tervezet mellett csak a primás által kinevezett három kanonok: Komlóssy, Poór és Hettyey nyilatkozott. A leghevesebb támadásokat Blümelhuber Ferenc, Szilágyi Ferenc, Rajner Lajos, Mally János, Lukács László, gróf Csáky Károly, Csernoch János, Graeff János és Maszlaghy Ferenc intézték. Az elnök nem mondott véleményt. A gazdasztek öröme leirhatatlan.

— **Árverés egy „elkeresztelő“ papnál.** Fülöp István alsó-alapi r. kath. lelkész házában folyó hó 11-én nyilvános árverés tartott, mely alkalommal a lelkésznel előzőleg lefoglalt bator darab adatott el a behajtandó 10 fnt elkeresztelési pénzösszeg fejében. Fülöp István szőnyű vette az, hogy „elkeresztelő“ s nem tekintette érvényesnek a birhéd február 26-iki rendeletet. Ez ismét illustris példája ama elkeresztelési hajszának, mely zaklatáson kívül anyagi kárral is sújtja a kath. papot, csak azért, mivel kötelességét teljesíti és egyháza szellemében jár el.

— **Deficit!** Ismét meg kell szoknunk ezt a szót állami költségvetésünkben. A jövő évi költségvetésben ugyanis, mint értesülünk, a vallás- és közoktatásügyi, valamint a közös hadügyminiszter igen jelentékeny követelésekkel lépnek fel, annyira hogy a költségvetés okvetlenül deficittelet fog zárulni. Lesz tehát a Wekerle-kormányának a morális deficit mellett finandális deficitje is.

— **A kormány terveiről** jelentik a bécsi Pol. Corr.-nak Budapestről, hogy a

mig oldalt bátran csóválható. Erről az eshetőségről is gondoskodott Wolf. Minden lámpában egy kis hengeren گردیلó hetvenöt darab gyutacsot helyez el, s egy légmentesen járó vaslemezzel meggyújtható mindannyiszor egy gyutacs, mely a szikráját a lámpa belére veti és azt lángra lobbantja. Meg kell említenem még azt is, hogy a gyárban, hol 600—700 ilyen lámpa függ, minden használat után próba alá veszik a lámpát. Egy edényben bányaléget fellestzenek, ezzel az edényben kapcsolatba hozzák a lámpát gummiesővek segítségével. Csakhamar kiderül, van-e baja a lámpának. Ha jó, akkor az éleny hiányában a láng egyre lohad, kékül s nemsokára egy sereggel kialszik. Ha hiba van rajta, akkor kisszerű robbanásnak válnak tanuivá a kellő távolságban álló emberek. Szerencsétlenség ilyenkor nem igen szokott megessni.

Közünkbe vettük a lámpát, felültünk és indultunk. Bekanyarodtunk a hegybe; ijesztő homály veti bennünket körül, a zakatolás, a dűbörgés erősebb lett. Gyujtót nem vittem magammal, mert e tilalomra előzetesen figyelmeztettek. Azt fölteszik ugyan mindenkiről, hogy készakarva nem gyújtja meg, de meggyulladhat az ember akaratának hozzájárulása nélkül is, amint valami oszlophoz vagy kőhöz dörzsölődik. Mekkora volt elsőszörnyűködésem, mikor kalauzom előveszi dohányszelenecéjét, szivar-kát sodor és rágyújt. Lelkemet az Isten kezébe ajánlottam, a testemről már lemondtam. Beteges ember volt a vezetőm, öngyilkosságra gondoltam, mely nekem is életembe kerül. Szippantott egyet-kettőt... lélegzet visszafojtva vártam a robbanást. Sietett. Ot-hat szippantással a végére járt. Koblom tágulni kezdett, ismét rendesen lélegzettem.

(Vége köv.)

törvényhozási szünet alatt a kormány nemcsak a költségvetési törvényjavaslatot készíti el, hanem előkészíti a dnnagözshajózási javaslatot, az egyesülési jogra s a szabadalmakra vonatkozó javaslatokkal együtt, hogy ezek a javaslatok nyomban a képviselőház összeülése után előterjeszhetők legyenek. A kormány ezenkívül rajta lesz, hogy a kuriának a választási ügyekben való bíráskodására vonatkozó javaslat, a többi már benyújtott javaslattal együtt mielőbb tárgyalás alá legyen vehető. A féléhivatalos ugy akarja feltüntetni a kormány eme készülődéseit, hogy a kormány ezzel a munkaprogrammal akar válaszolni gróf Apponyi jászberényi beszédére.

— **A horvát tartomány gyűlést** csütörtökön nyitotta meg Gyurgyevic elnök. A tartománygyűlés napirendjén állnak: a hivatalnokok fizetésének rendezéséről, az egyetemről, a kőrösi mezőgazdasági iskola újjászervezéséről szóló törvényjavaslatok s az 1894-ik évi rendkívüli költségvetés. Az ülésen Posilovics érsek is jelen volt és bemutatta meghívó levelét.

KÜLFÖLD.

— **A pápa Franciaországhoz.** A párisi „Mondé“-nak jelentik Rómából, hogy XIII Leo pápa legközelebb újabb apostoli levelet fog kiadni, melyben Franciaország jelenlegi helyzetét fogja tárgyalni.

— **Németország.** A redemptorista-szerzetesek visszabocsajítása alkalmából, a „Germánia“ figyelmeztet arra, hogy midőn 22 évvel ezelőtt a jezsuita-törvényjavaslatot tárgyalták, a birodalmi gyűlés centrumpártja egyre faggatta a kormányt, tájékoztatná a házat, hogy a javaslat kiket ért a „Jézus-társasággal rokonságban levő szerzetesek“ alatt, mire aztán dr. Friedberg, a német birodalom szövetségtanácsának elnöke a következő nyilatkozatot tette: „A Németországban működő különféle szerzetesrendek közül mindenek előtt a redemptoristák (vagy liguarianusok), utánok a La Salle iskolatestvérek (Ignorantius) azok, kik rokonságban vannak a jezsuitákkal; az elsők római, az utóbbiak franciaországi fővezetés alatt állanak.“ — Es ime a szövetségtanács most első sorban a jezsuitákkal „mindenek előtt“ rokonságban levő redemptorista-atyákról mondotta ki, hogy hát ezek nincsenek rokonságban Jézus társaságával. De nevezetes dr. Friedberg szövetségi tanácsi elnöknek nyilatkozata azért, mert az általa rokonságban levőnek mondott iskolatestvéreket az akkori szövetségtanács nem sorolta azok közé, kik rokonságban levőknek tekintetnek a Jézus-társaságával.

— **Merénylet a cár ellen.** Pétervárból írják a Berliner Tageblatt-nak, hogy Kirpínájá községben a rendőrség egy lengyel tanuló tartóztatott le, a kinél bombát és robbanó anyagokat találtak. Vele együtt letartóztattak még egy másik lengyel tanuló és annak a hugát is. — s mind a hármat Schlüsselburgba vitték. A legnagyobb titokban folyó vizsgálatból az tűnt ki, hogy az elfogottak a cár élete ellen készültek merényletre.

— **Az anarchisták.** Párisban egy anarchista összeesküvésnek jöttek nyomára, melynek célja volt különböző helyeken. de egy azon a napon számos középületet, többek közt az Elyseét, a Bourboz palotát s a tőzsdét bombákkal a levegőbe röpíteni. — Toulonban három embert fogtak el, kik az ottani fegyvergyárat felakarták gyújtani. — Brüsszelben meg tartóztattak egy embert, kit terhel a gyanu, hogy a Polais d'Étiéc. színházat felgyújtotta s a Skala színház felgyújtását is tervezte.

— **Az amerikai sztrájk.** A helyzet Chicagóban tegnapelőtt igen válságos volt, mert a sztrájkolók száma felülmúlta a milliót. De ez a nagy tömeg aránylag csöndesen vi-

sejtő magát, mert nem akadályozta meg a vasúti forgalomnak megkezdését, és a nagy mértékben összpontosított katonaságtól is tartott. A sztrájk, a mint a munka lovagjainak nagyméretű Debsét letartóztatták. osákhámar csufos kudarcot vallott. A szenátus helyeselt Cleveland elnök erőlyos intézkedéseit s ennek hatása alatt Debs a Pullmann-bányák alkalmazottainak felszólítására a sztrájkot befejezettnek jelentette ki. Az alkalmazottak ebbe beleegyeztek. Azt hiszik, hogy ezzel a sztrájk hivatalosan véget ér. Cleveland elnök a munkásvezetőkkel értekezvén megígérte, hogy ankét-bizottságot küld ki a sztrájk ügyében, ha a munkásvezetők megkísérik a rend helyreállítását.

Füldőlevél.

Siófok, jul. 13.

Ismét itt vagyok a magyar tengorparton, melyet már évtizedek óta annyi előszeretettel szoktam felkeresni. Jószerével magam sem tudom, mi vonz engem oly ellentétlenül ebbe a poros, bogár házu viskókkal megrakott Sió-parti kis faluba, melynek klímája bizony egy fokkal sem tűrhetőbb, mint akár a főváros, akár más valamely dunántúli város égő aszfalt burkolata, szűk vagy sáros sivatárok, stereotyp házaival, döögős öntöző kocsijával és vertékes areu, szalmakalapos lakóival.

Es mégis azt tapasztalom, hogy ez a kis fészek évről-évre csinosabb, kecsesebb, vidámabb és elegánsabb lesz, mint az a kis somogyi lurkó, a ki pár évvel előbb még püre gatyában, hajadonfővel, meztelb futkosott ott a Balaton partján. De aztán elvitték katonának, kiabricholták, megmosdatták, felöltöztették. És most olyan déleg, illemtudó léptekkel, porcellán nadrágban, nemez kalappal, selyem napernyővel és pomádés hajjal sétál ott az esplanad villamos lámpái alatt, karján a fürdők kényes izlésű, mosolygó delnővel, mintha nemis az ökrösszékér, szénaboglya, meg a balatoni homok, hanem a jukker-koesi, zártselek és a szalonok parkettjői lottak volna életének legfőbb vágyai.

Oh, mert azok a balatoni szirének, veszedelmes portékák ám! Csak egyszer álljon valaki velük szóba, ugy jár mint a mythologiai emberevő cápák Orpheuszsal.

Azok a loesogó habok, melyek azt a vörös kövel kirakott hosszú mólót mossák, addig ineselkednek a déli nap heve ellen legyezővel, napernyővel, szunyoghálóval, ingujiban küzdő halandóval, míg az a szánalomra méltó ember le nem ereszkedik közéjük. Akkor aztán mint a langyos, játszi esti szellő simítja körül fáradt tagjait, azután karonfogják és gyengéden biztatják, huzzák befelé, oda a hol a zöld-fodru hullámokban visszatukszódnak a füredi és csopaki partok. Itt-ott egy vitorlás siklik végig a lágy hullámokon, a hátunk megett a „Baross” vagy „Helka” gőzösök hozzák mozgásba a víz sima tükrot, a parttól pedig oly édesen kergeti a suttagzó szellő füleinkbe a nóta hangjait, mintha puha párnák közt szenderegve hallgatnók egy serenád accordjait:

Sir a kislány, a Balaton partján...

De míg mi így elmélázva bálmuljuk az ördökoszoruzta badacsonyi és tihanyi hegyek közül felkelő holdat, azalatt mintha összeküvést szóttak volna ezek a silphid karu hullámok ellenünk.

Egyszerre mint a százfogu szörnnyetog, vagy mint a pokol ezer kis manói agaskodva, susorogva rohannak felénk és ezer vizugarat lövellnek ránk. Ott túlról a hegyek között megdörren az égbolt, egy pillanat alatt mozgósítva van a Balaton minden tündőre és ezerszeresen visszhangozzák az egok riadóját.

Az a sok barátságos loesogó kis hullám, mind mint a tulvilág daemona támad ellenünk. A gőzösök loesziták az árboeru-

dat, izmos matrózok ragadják meg a kormányt, a kirándulók bohúzzák vitorláikat.

A villamos reflektorokat leoltják, de felgyuladnak helyette a ménynek villamai, melyek mint a mitróloz agyak pokoli zaffaj hasítják végig a Balaton közepét. A halász bárkák pislogó mécsénél egy-két megrémült alak sűrűn vöti magát a keresztet és midideréggé szaladunk a „Sió” vagy a „Hullám” rolettái mögé, hogy a meleg párnák között ne lássuk azt a borzasztó vihart és istenítéletet, melyet ott a tö közepén lakó zöldszemű szörnnyetog tudított nyakunk közé.

A kellemes és rettenetes érzelmek ezen változatossága az, a mi oda köti a lelket a Balaton partjához.

Hogy azután löversenyek, színház, táncvigalmak, hangversenyek, velencei éjök rendezése által is iparkodnak szórakoztatni a fürdővendégeket, azok már sablonszerű dolgok, a milyenekről csak más fürdőkből is irnak.

Propos! Van még Siófoknak egy más specialitása is. A Fodor-bácsi. De ez csak 35 Reaumur mellett érdekes. Tehát várjunk!

VIHAROS.

TÁVIRATOK.

Az új miniszter.

Budapest, jul. 14. (Ered. táv.) Ittoni politikai körökben tudják, hogy a földmivélsügyi miniszteriumban már hetek óta létező botrányos provizórium nemsokára véget ér, a mennyiben a király Wekerle előterjesztésére F e s t e t i c h Andor gróf országgyűlési képviselő fogja földmivélsügyi miniszterré kinevezni.

A kinevező legfőbb kéziralt hír szerint már legközelebb fog megjelenni.

Festetich Andor gróf kinevezését az erdélyi képviselők bizonyára nem nézik jó szemmel, mert ezzel clostek azon reménytől, hogy valamelyik erdélyi liberális fogja a földmivélsői tereát átvenni.

Az új földmivélsügyi miniszter a Festetich család déghi ágához tartozik s jelenleg 51 éves. Atyja Agost 1857-ben Sámuel és Dénes fivérével az osztrák birodalmi grófságra emeltetett, mely 1874-ben mint magyar grófi méltóság megerősített. A liberális párt híve s 1892 óta a felső-öbri kerületet képviseli.

Festetich sógora Szapáry Gyula gróf, volt miniszterelnöknek s ősi nomességünk számos családjával igen élénk összeköttetésben áll. Hogy mennyire lesz képes miniszteri állásának megfelolni, azt majd a jövő fogja megmutatni. Barátjai azt mondják, hogy kitünő gazda s igen szép gaadásági szakképzettséggel rendelkozik.

Egy érsek megrendszabályozása.

Lemberg, jul. 14. (Ered. táv.) Varsóból jelentik, hogy D o n a t vilnai érsek büntetésből Neucerskaszkba helyeztetett át, mert Orzevszkij kormányzó szemére hánytá, hogy nagyon hanyagul mozdítja elő az oroszosi és az orosz orthodox hit mellett propagandát.

A franciák nemzeti ünnepe.

Páris, jul. 14. (Ered. táv.) A nemzeti ünnep az idén az ország legtöbb részeiben nem tartatott meg gyászból Carnot meggyilkoltatása fölött. Az ünnepe megszavazott pénzeket Bordeauxban, a Dordogneban, a Vogezekben s más helyeken a szegények között osztották szét a hatóságok.

(A párisi nép 1789. jul. 14-én elfoglalta és szétrombolta a Bastille nevű híres francia államfogházat s azóta minden esztendőben megülték a franciák ezen napot. Szerk.)

Városi és megyei hírek.

— Szőgyény-Marich László Lúbeckben. Szőgyény-Marich László nagykovet'e hó 12-én Berlinből Lúbeckbe utazott, a hol ünnepélyesen átadta a szenátus elnökének megbízó levelét s még az nap visszautazott Berlinbe.

— Say Viktor altábornagy az V. honvédkörület parancsnoka tegnapelött a közsegi honvédséget vizsgálta. Közsegről Körmondra ment, a honnan ma Zalaegerszegré utazott. Majd Nagy-Káinzsán is tart szomlét, e hó 19-én és 20-án pedig Fiumében. Onnan Kaposvárra és Pécsre megy és 28-án visszatér Székesfejervárra.

— A fejevári nyomdászok mozgalma. A Számmer-féle nyomdának szedőszemélyzote hétfőn kilépett a munkából, mert elégtelennek tartotta a munkabért. A személyzet legörebb tagja, Müllerer Samu a ki már hosszabb idő óta élénk összeköttetésben áll a budapesti nyomdászokkal, erre levelet irt Z a k a Lajosnak, az ismeretes budapesti szocialista-vezérnek, hogy jöjjön le Fejérvárra az itteni nyomdászokkal egy esetleges strájk megindítása tárgyában értekezni. Z a k a kedden el is jött s a Csapó-utcai Vida-fele korcsmában szált meg. Az értekezletre kedden este gyűltek össze többen a helybeli nyomdászok közül.

Egyonkint vagy kis csoportban jöttek az értekezlet résztvevői, hogy feltűnést ne keltsenek. A rendőrkapitány mindazonáltal már jó előre megfigyelte az értekezletet. A mint együtt voltak a korcsma egyik helyiségében belépett S e i d e l főkapitány de minden hivatalos jelleg kitűntetése nélkül, s a mint Z a k a elkezdte fejtegetni nézeteit a munkabör esekélyességéről s a munkaidő hosszúságáról a rendőrkapitány kérdőre vonta. Z a k a erre kijelentette, hogy ő és társai nem gyűlösenek. A mire a rendőrkapitány megtiltotta az értekezlet folytatását, feljegyezte a jelenvolt nyomdászok neveit és felszólította Zakát, hogy — kövesse őt.

S e i d e l rendőrkapitány a városban nyomban kihallgatta Z a k á t és az utóbb letartóztatott Müllerert is s vallomásaikból, valamint a náluk talált iratokból kiűnt, hogy a szocialista propagandának hívei, a minek alapján a rendőrkapitány Zakát továbbra is fogságban hagyta, és előlele dolgában a budapesti főkapitányságot kereste meg. Onnan másnap délután távirati értesítés jött, mely szerint Zaka Lajos állandó budapesti lakos magánhivatalnok, a nyomdászegylet alelnökségéről s más egyéb ilyen ütszégekrol lemondott, ismeretes szocialdemokrata és Budapestről a vidékre kiható munkás mozgalom szervezője és vezetője. E sürgöny vétele után a rendőrkapitány Zakát a városból egyszer s mindenkorra kiutasította, mely határozatban Zaka is megnyugodott. A főkapitány a vizsgálat folyamán felmerült gyanukok alapján a nyomozást az ország több városaiban folytatja. Nyomdászörökből vott értesüleink szerint az értekezletnek privát jellege volt, mindazonáltal csak helyesolhatjuk, hogy Seidel Lajos rendőrkapitány, ki már jó előre tudta meg Zaka ideérkezését, oly erőlyesen közbelépett és megakadályozta a szocialista eszméknek városunkban való még szélesebb elterjesztését. A rendőrkapitányhoz a tegnapi és mai nap folyamán számos városból többek között Veszprémből, Kásáról, Egerből, Miskolcrol Hódmezővásárhelyről és Battonyáról névtelen de nyilván munkás körökből eredő levelek érkeztek, melyeknek írói köszönetet mondanak a rendőrkapitánynak, hogy oly rövidesen bánt el Zakával, „ki a szegény munkások pénzén élködik, őket tévutakra vezetői, s fejeiket elkábítja.”

— A szász hadügyminiszter városunkban. Planitz szász hadügyminiszter tegnapelött Münster gróf főis-

találomester: Wilhelm-Burg bárd és Tseréshky századosok kisorútjában városunkba érkezett. A szász hadügyminiszter a délutáni folyamánban a mentőleg-parancsnokság egyik kapitányát fogadta s este kíséreléssel együtt Kibérré utazott, hogy az ottani állami mentőlepet megtekintse.

A városi közigazgatási bizottság a hó 18-án délelőtt 10 órakor a városházán ülést tart.

Rövidzés: Reidingör Imro tolt honvédtörzsmester, a helybeli postás távirtdahivatához segédtsíró nevezte-tt ki.

A városi közfürdő rövid fennállása óta is, oly kiváló látogatottságnak örvend, mely feljelen kielégítheti a hozzá fűzőt reményeket és egyelőre pótolja azon mizériákat, melyek e téren az ósvárosban már évtizedek óta uralkodtak. Eddig mintegy 4 ezren felül látogatták a fürdőt és ezen szám napról-napra örvendően szaporodik, úgy, hogy az olcsó díj dacára, már az első évben fedezni fogja a város által befektetett költségeket, sőt néhány száz forint felesleg is marad at. Mint értesülünk dr. Major Ferenc városi főorvos, kinek fáradszathatlan utánjárása és praktikus utmutatásai eredményezték e közhasznú intézményt, a legközelebbi városi közgyűlésen újabb előterjesztést fog tenni e tárgyban és indítványozza, hogy a jövő fürdőévadra állítson a város a rózsasziget déli oldalán hasonlóan kúzfürdőt, kizárólag nők számára.

Ipariskolai ülés tartatik e hó 15-én d. e. 11 órakor a városházánál.

A megyei róm. kath. tanítók gyűlése. Vették a következő sorokat: A székesfejvári egyházmegyei róm. kath. tanítók 1894. jun. 7-én tartott közgyűlésének kinyomtatott jegyzőkönyvét f. évi július 12-én szétküldésül a kerületekbe, minden egyes tanító részére a püspöki iradának átadtam; tehát az érdeklődő tanító urak ne nálam. hanem ott sítgessék példányukat. Nálam legkisebb késsedelmzés sincs. Huszár Károly, egyházmegyei tanfelügyelő.

A moóri polgári iskola. Gömöri Oszkár vallás és közoktatási miniszteri osztálytanácsos leiratot intézett Fejérmegye királyi tanfelügyelőségéhez, melyben felhívja Moór község képviselőtestületét, hogy az általa ajánlatba hozott polgári iskolára vonatkozó kötelező okiratot 3 példányban terjeszse be. Egyszersmind kijelenti, hogy a törvényhatóság ez irányban a jóváhagyást megtagadani nem fogja, és a polg. leány és fiúiskola 1-5 és 2-ik osztályának 1894/95. tanéve lején leendő megújíthatásához szükséges tanerőket legközelebb ki fogja nevezni. Egyszersmind felhívja a tanfelügyelőséget, hogy az iskola gondnokságot alakítsa meg. Az új iskola régi szükségletét fogja pótolni a moór-vidékieknek és ezért különös elismerést érdemel az ügynek gyors lebonyolítása.

Egy 48-as honvéd öngyilkossága. Eresi községben e hó 7-én este a Dunából egy 60-70 évesnek látszó ismeretlen férfi hulláját fogták ki. A férfinak öszbevegült vörösös haja és bajusza volt, ruházata egy fekete kabát, kék mellény, kávébarna nadrág s fehér ing, mely utóbbiban az F. N. betűk vannak hímelve. Ruhájában egy honvédelmékérmet találtak s egy fizetési ívet, mely szerint F. N. évi 48 frt. segélyben részesült, mint 48-as honvédtizedes. A név a fizetési ívből, valamint a honvédségjelző-egylettől nyert ³¹⁶/₁₀₀ számu végzéséből ki volt szaktíva, miből arra lehet következtetni, hogy F. N. öngyilkosságot követett el, s nem akarta, hogy a nevét megtudják.

Huszárok bevonulása. A helyben

állomásozó 10-ik huszárezrednek 4-ik, 5-ik és 6-ik százada e hó 31-én vonult be Székesfejvárra, a honnan az ezredgyakorlatok után az egész ezred a nagy öszi hadgyakorlatokra vonulnak. A bevonuló huszárság állománya 1 törzstiszt, 16 tiszt és 479 ember is.

A filloxera mint öngyilkossági ok. Csoóri levelezőnk írja nekünk: A 69 év körüli ref. vallású Espár János, ki 34 évig Pécsot lakot, fél éve, hogy vissza jött Csoórra, s öregségére, mint szolga kereste kenyerét. Ugy látszik megelégte már a sok jót és rosszat, folyó hó 8-án csoóri bucsu napján d. u. 3 óra tájban a vendéglőből kimenve, egyenesen a körülbelül 4 méter mélységű csoóri tónak tartván, abba beleugrott. A falubeliek röktön észre vették, s azonnal ki is húzták az öreget; ekkor mormogá: „Nincs már kedvem az élethez, hisz nem lehet mainapság még mulatni sem, mivel a filloxera elvette minden kedvemet, miért is húztok ki?” Folyó hó 11-én elutazott Székesfejvárra, — ott 5 forintját a „Szemsi“-féle vendéglőben elmulatta s onnét egyenesen Csoór felé ballagott. A volt csoóri csárda romjai mellett elhaladva, eszébe jutott egykori jó léte — mint csoóri csárdás — ezen egy elbushulta magát, hogy neki iramodott a sárrétének s ugy este 10-11 óra tájban a Nádor-eszernya közelében lévő fűzfára, egy cukor-spárgára felakasztotta magát. Így vetett véget — a volt csoóri csárdás életének.

Egy tanító balesete. Sulvos baleset érte folyó hó 12-én Fokete József enyngi főtanítót. Az öreg ur könnyű cézsa kocsiján magányosan hajtott Székesfejvár felé, midőn a esikvári országúton a kivonuló honvéd csapatokkal találkozott. A kocsii épen egy körülbelül két méter magas töltésen haladott, midőn a ló a nagy csoport egyenruhától, a vezényszavak és dobpergés zürzavarától megbokrosodva ugárdonzi kezdett. Nem telt bele két másodperc s a jármű gazdástól együtt a mélységbe zuhant. Az ut mellett szerencsére egy akáca állott, melynek lombjában sikerült az esés közben menekülő tanítónak megkapaszkodnia. A szemlélők közül első sorban Tóth ezredes szótlet részvétlőn kérdezősködni a szerencsétlenül járt utas hoggyléte felől, kinek esodlatos szerencséjére, néhány karcolást leszámítva, melyek leginkább arcaát vérezték össze, komolyabb baja nem esett. A száguldó lovat csak nehezen sikerült az eltört kocsii roncsaival elfogni. Egyben megemlítjük, hogy nem az első eset, hogy a gyakorlatozó csapatok az arra utazó utasok lovait megriaszják, miért is jó volna a magasra emelt országútat a közbiztonság érdekében a gyakorlóter azon részén korláttal állítani.

A fonyódi fürdőtelep tárgyában folyó hó 15-én, azaz vasárnap újabb értekezlet fog tartatni a fürdőtelep színhelyén. Ezen értekezletre Szaploncay Somogy megye tiszti főorvosa, mintegy 80 érdekelőt személyt hívott meg Fonyódra, köztük dr. Major Ferenc tiszti főorvost és Say Ferenc építész mérnököt is városunkból. Ez alkalommal ismét komoly és alapos megbeszélés tárgyát fogják köpezni a fürdőtelep megalakítására vonatkozó tervzetek. Az értekezlet befejezése után a társaság a fonyódi erdőbe vonul, hol nyári mulatsággal öszekötött nagy ebéd fog várakozni a megjelentekre.

Az utolsó vacsora. Egy megrendítő eset adta elő magát tegnap a felsővárosi Malom-utca egyik házában. Csóóri József ugyanis tegnap este hazajöven munkájából, vacsorát kért a feleségétől. Azonban alig hogy e szót kimondta, öszzerogyott és szörnyet halt. Felesége ennek látára kétségbeesett jajgatásba tört ki s a gyorsan odajetett szomszédok és orvos a szerencsétlen földművesnek már csak halálát konstátálhatták. Csóorit szélhűtés érte s ez okozta váratlan halálát.

Verseny kuglizás. A Tremkó Ferenc félé Széchenyi utcai vendéglő helyiségében ma. veszi kezdetét egy verseny-kug-

lizás, melynek nyoremény tárgyát Vaimár Ferenc Nádor-utcai üzletének kirakatában megtekinthetők. Felhívjuk a versenyző kuglizni szeretők figyelmét.

Különitélek.

A király útja. A király tegnapelőtt reggel elhagyta Madonna di Campigliát és Móraon és Bazonen át Ischlbe utazott, a hová tegnap érkezett s hol jelenleg Mária Valéria főhercegnő is tartózkodik. Nemsokára a királynő is érkezik Ischlbe.

A katholicizmus és a hirlapírás. A jelenleg Antwerpenben ülésező hirlapírók kongresszusa több indítványt tárgyalt, melyen részint hirlapírói szakkolák felállításával, részint pedig a hirlapírók kiképzésével foglalkoznak. Az antwerpeni „Matin“ főszerkesztője, Heinzmann S. a v. in o előadás tartott a hirlapírók kiképzéséről és kétvevő hirlapírói taufolyami tantervet terjesztett a kongresszus elé. Egy másik indítványt, mely szerint újságoknál csak olyan hirlapírók alkalmaztatnak, a kik ki tudják mutatni, hogy elegendő hirlapírói kiképzésben részesültek, Borsevinn a szerkesztő felszólalása után elutasított a kongresszus. Míg azonban az antwerpenbeni delegátusok ezen ügy fölött tanácskoznak, addig egy francia főiskola tetté változtatta a journalisztika redes előadását, a lillei katholicus egyetem hozta be ezt a nevezetes újítást, a menyiben külön tanszékot került a journalistikára. Az egyetem ugyanis újtanfolyamot vendzszerített a politikai és társadalmi tudományok számára és ebben a tanfolyamban heti három órából álló külön kollegium is szerepel bevezetés a hirlapírásba, cim alatt Anglia és Németország nagy publicistáiról dr. Cooten abbé bölcészeti tanár, a sajtótörvényekről dr. Gand és a journalisztika kötelességeiről és praxisáról Tavernier a párisi „Univers“ szerkesztője fog előadásokat tartani.

A hadügy az ezredéves kiállításán. Az 1896-iki ezredéves országos kiállítás hadügyi csoportja legutóbb Gromon Dezső államtitkár elnöklete alatt ülést tartott. Az ülésen az elnök bemutatta a közös hadügyi miniszter által a kereskedelemügyi miniszterhez, mint a kiállítás elnökéhez küldött igen részletes programot, mely a közös hadsereg minden feyvernemére kiterjeszkedőleg egy 8000 méternyi kiállítási területen valóban imponázó módon tárja elő haderőnk jelenlegi állapotát. Ehhez fog közvetlenül csatlakozni a hadi tengerészet nagyszabásu kiállítása, melynek részlettervein hónapok óta dolgoznak Polában és a m. kir. honvédség kiállítására, mely nem kevésbé nagyérdékű lesz s a honvédség egész fejlődését fel fogja tüntetni, végre a verekereztégyelét és a rendőrséget.

A Szent-István-Társulat története. Vették a következő sorokat: A Szent-István-Társulat igazgató-választmánya által a Társulat ötvenéves történetének megírásával bízattán meg, mely tisztelettel fordulok a Társulat tagjaihoz, különösen azon tiszteletreméltó urakhoz, kik 1847. évben a Társulat keletkezésekor a tagok sorába léptek, hogy a Társulat keletkezése idejéből esetleg birtokukban levő nyomtatványokat kegyeskedjenek alulírotttnak rendelkezésére boesajítani. — Igen becses az a felhívás, mely 1847 nyarán néh. Fogarasi Mihály által a magyar társadalomhoz intéztetett. Ez nincs birtokomban. Hiányzik a Társulat első évkönyve, mely 1848-ban a keletkezés után nyomban kiadatott; de házagosan, csakán vannak a Társulat könyvtárában az 1853. év után megjelent évkönyvek is. Nagy szolgálatot, lekötelező szivességet tesz az illető, kikérelmem tárgyát illető nyomtatványokat használat végett átenged. *Hummer Nádor*, a Szent-István-Társulat titkára.

A márc. 4-iki hírhedt liberális negygyűlés emlékkönyve mely a

nagygyűlésen megjelent gyászvittezek neveit és a gyászbeszédet tartalmazza az országgyűlési értesítő könyvnyomdájára részvényszerűségi útján immár napfényre került. Mint értesülünk a mi városi szabadalmazott liberálisaink közül többen rábába teszik azt a gyászlapot melyen nevök előfordul. A könyvet dr. Szigetvári Iván tanár szerkesztette s az áll a m költségén készült.

— **(A Bokross-Teleki ügy története.)** A Nemzeti Újság egy hosszú levelet közöl Somodi István kolozsvári ügyvédől, a ki nyilvánosra hozza a hírhedt Bokross-Teleki ügy egész történetét. E szerint Teleki Károly gróf 1784-ben felozlaltotta a gyermekei közt azoknak nagyapái és anyai vagyonukat, a még akkor kiskoru Teleki Imre gróf részére pedig gondnokul Bokross Eleket ajánlta az árvaszéknek. Bokross 1889-ben lemondott tisztéről mire az árvaszék Teleki Domonkos grófot, a kiskoru gróf nagybátyát nevezte ki Bokross utódjává. 1893-ban Teleki Domonkos gróf is lemondott gondnoki tisztéről s helyébe ideiglenes gondnokká Somodi István kolozsvári árvaszék. Alig azonban, hogy Somodi megkezdte köteles lépéseit a vagyonberendezés körül, a kolozsvári árvaszék rendeletet kapott, hogy az összes iratokat terjessze föl a belügyminiszteriumhoz. Az árvaszék e rendeletre azt válaszolta, hogy miután a vagyon biztosítása érdekében hivatalos leltározás folyik, az iratokat nem terjeszti föl azonnal. Hét nap múlva megérkezett a második miniszteri rendelet, mely a vagyon biztosítási eljárásnak felfüggesztését rendeli el. Ugyanekkor Kolozsvár főispánja is elrendelte az árvaszék-nél, hogy a leltározást hagyják félbe, az iratokat sürgősen küldjék föl. E rohamos intézkedés egyik leghomályosabb pontja a gondnoksági ügynek „A miniszteri rendelkezésnek — írja Somodi — ancté-aktája nincs. Ezt a homályt az a kis híderetény világítja meg némiképp, hogy Beldy gróf főispán és Jóska Samu báró akkori államtitkár személyesen kérték az árvaszékot, hogy Teleki Domonkos gróf számadását fogadja el.”

Ez illetéktelen hivatalos beavatkozására az árvaszék felfüggesztette a leltározást és az iratokat a belügyminiszterhez terjesztette föl, hangsúlyozva, hogy gondnokot kinevezni leltár átadása nélkül nem lehet, mikor a gondnokoltat eddigi gondnokainak hűlen kezelése ügyis oléggé megkárosította. És a belügyminiszter e felterjesztés után nemcsak megemissítte az árvaszéknek és a közigazgatási bizottságnak egyhangu határozatait, hanem még azt is elrengelte, hogy az egész ügy vétekké ki a kolozsvári árvaszék kezéből; Teleki Domonkos grófot pedig, kiről az árvaszék azt mondta, hogy gondnok állását elhanyagolta, gendnoki állásba ismét visszahelyezte.

— **Gyűjtőgató nagykereskedők.** A budapesti rendőrség feljelentés útján letartóztatta a „Zerkovitz és Goldberger“ fakeskedő cég két beltagját, Goldberger Simont és Goldberger Lázárt, kiket az a gyamu torhol, hogy fátelépüket, mely április 28-án több más faraktárral együtt leégott, szándékosan felgyújtották, hogy a bukás eől menekülhessenek.

— **Rövid hírek.** A dől magyarsági tanítóegyesületnek a hó 11-én Oravicán tartott gyűlésén behatóan tárgyalták a népoktatás reformjának kérdését. — A memorandum pörben elítelt oláh igaztók a kolozvári törvényszék ítélő ellen semmisségi panaszt adtak be. A kuria a panaszt több napi tárgyalás után tegnap elvetette. — Lövéte székely falu a hó 28-án leégett. 300 család hajléktalan. Négy ember elégett. 150-en megsebesültek a kár 800.000 ft. — A konstantinápolyi földrengés 110 ember halálát okozta. — Ujgyegetemi épületet terveznek Budapesten. Az épület a József-városban akarják emelni 20 millió ft költséggel. — A vitás tengerszem (Galicia határán) miatt Trips és Bialka községek lakói a napokban hevesen összetűztek. A tengerszem már századok óta magyar birtok. — Oriási váraduhongott a napokban Hód-mező-

Vásárhely és Szeged tájékán is nagy kárt okozott a vetésekben és a gyümölcsben.

— **A jó tanács.** A napokban Pemjean párisi anarchista megugrott a törvényszék épületből s most feleségével együtt Angliában van. A vizsgálóbíró öröven el lévén más ügyekkel foglalta, megengedte a hivatalból kirendelt védő ügyvédnek, hogy egyelőre egy szomszéd szobába vonuljon vissza védelemmel s informáltassa magát az ügyben. Mikor aztán Pemjean ügye került sorra, a védőügyvéd egyedül lépett a terembe.

— Nos, és a védenca hol van — kérde a vizsgálóbíró.

— Bíró ur mondta, viszonza az ügyvéd, hogy vonuljak félre vele s adjak neki jó tanácsot. Mikor tehát bevallotta előttem, hogy bűnös, nem tudtam neki jobb tanácsot adni, mint hogy ajánlja magát a kapufélfának! És ő megfogadta tanácsomat.

— **Megfelelt.** I. Lajos bajor királyt a gmundi polgármester iszonyu hosszú beszéddel fogadta. A király igen unatkozott, de unalma kétségbeeséssé fokozódott, mikor a bóbészédű ur még a gmundi baromfiállományt is ismertetni kezdte.

— **Szent Isten, mikor lesz már vége!** Warmuth ügyvéd, a ki a király kíséretében volt, véget akarván vetni a szóáránaknak, hirtelen beleszólt a polgármester beszédébe.

— Mibe kerülnek maguknál a számarak? — kérdezte.

— Ha a k o r á k, hangzott a meglepő válasz, a király jóízű nevetése által kísérve, mint maga, legalább 25 frtb!

Irodalom és Művészet.

— **Előfizetési felhívás a Weisz-féle világtörténelem magyar kiadására.** Miután a Szent-István-Társulat által évekel ezeltől kiadott s az olvasóközönség részéről igen kedvezően fogadott Cantu Caesar-féle világtörténelem példányai jórészt elkelték, a Társulat terve vette vette egy újabb hasonló tárgyú műnek, dr. Weisz János egyetemi tanár 22 kötetes kitünő Világtörténelemének magyar kiadását.

Midőn dr. Weisz János a hetvenes években „Lehrbuch der Weltgeschichte“ nagyszabású művének első kötetét megjelentek, ezek a szerző nagy olvasottsága, éles kritikai szelleme és rendkívül érdekes előadása által széles körben figyelmet gerjesztették; tudósok és a művelt olvasóközönség elragadtatással szölkáltak a kitünő munkáról s fokozódott érdeklődéssel vártak a többi kötetek megjelenését. Alig jelent meg egy újabb kötet, midőn a régebben megjelentek némelyike már teljesen elfogyott a könyvpiacra, úgy hogy midőn az egész munkának még fele sem jelent meg, az előző kötetek már negyedik, sőt ötödik kiadást nyertek.

Nagyszerű az egész mű, remek kivitelű minden részletében, úgy hogy ha az egészét áttekintjük, mintha egy egyszerű domban volnánk, melynek legkisebb része is gyönyörű összhangban van az egészszel s mester kezere vall.

Midőn Ő Felsége, apostoli királyunk, nemesi rangra emelte a tudós férfit s neki a művészetek és tudományok érmét adományozta, e szavakat intézte hozzá: „Az Ön műve nagyszerűen van tervezve s részleteiben igen szépen ki van dolgozva!”

Ezt a művet szándékozik a Szent-István-Társulat kiadni, a legújabb német kiadás után készült magyar fordításban, a műket közelebből érdeklő magyar, boglár, román és szerb nemzetek történetének kibővítésével, úgy hogy a magyar kiadás az eredetinel még teljesebb lesz.

A Szent-István-Társulat a mű kiadására nem anyagi haszon vágya indítja; de azért e nagy befektetést kívánó vállalatba bele nem foghat addig, míg annyi megrendelő nem jelentkezik, amennyi nagyobb veszteség veszélyét elhárítja.

Kérjük azért a nagyérdemű érdeklődő közönséget, hogy a Szent-István-Társulat által kiadandó szándékolt Weisz-féle Világtörténelem lehetőleg rövid idő alatt megrendelni sziveskedjék. Ha f. évi december hó 15-éig; legalább 500 megrendelő jelentkezik, a mű azonnal sajtó alá jut.

Arát a Társulat a lehető legcsekélyebbre szabta. Míg az eredeti illusztrátalan kiadás egyes kötetének ára füzve 4 frt és főlebb, kötet 5 frt és főlebb, addig a Társulat ép oly finom papíron és szép kiállításban, s ha a megrendelők száma lehetővé teszi, több száz illusztrációval, a teljesebb magyar kiadás bármelyik kötetét füzve 4 forint, erős félbörkötésben pedig 5 frtért adja.

Eyenként legalább 2-3 kötet fog megjelenni; az egy éven át megjelent kötetek egy-szerre fognak a megrendelőknek megküldetni; azoknak, kik a pénzt előre be nem küldötték, utánvétel mellett.

Aki tíz megrendelőt gyűjt s egyszerre jelent be, egy teljes diszpendányt kap füzve, kótenként 1 frtért kötve.

A megrendelések a Szent-István-Társulat igazgatóságához (Budapest, Királyi Pál-utca 13. sz.) intézendők.

Szerkesztői üzenetek.

— Muzsik! A jövő héten talán. Jól esett? — Ischl. Kárnék bővebb f. levelet. — Rostoly-utca 7. A mint a mai szám mutatja, visszatérünk az eredeti névhez. Várjuk különben a „Kath. Örtűzek“ IV. kötetét, Dr. Patássy Kőszönt. A mint látja, nagyon is bevált. — M. E. urnak. Felcsuth. A szabadlívás és szabadságról legközelebb. — J. J. Csőr. Dehogy haragszunk Söt köszönettel fogadtuk, kérjük alkalomatán a folytatást. — Tigmáró-Poszi. Tisztelesség nem esik mondván, a Székelyhúsár felmondta a szolgálatot, tehát pénzt nem küldhetünk. A lapot pedig csak azon feltétel alatt, ha a szobakulcsot megkapjuk, hogy a Novenát expedíálhassuk, mert nem épen hízelt kártyákat kezdenek már a jáskunok irogatni. — Radegund-Eger. Őszintén szolva az egésznet nem értjük, bizonyosan fogunk pár magyarázó sort kapni? — Mattoni Sósfürdő. A jövő héten levél megy. — Arnói. ?-?

Közgazdaság.

— **A martonvásári kiállítás** ügyében vettük a következő „Felhívás“-t: Fejérmegye Gazdaközönsége, a Fejérmegyei Gazdasági Egyesület védnöksége mellett „Kisbirtokosok gazdasági és házi ipar kiállítását“ rendező Martonvásáron.

A kiállítás 5 csoportból áll: I. Talajmívelés. Ide tartoznak mindenféle ekék, boronák fogasok, szőlőműveléshez szükséges eszközök, továbbá szénkőnevelő, permetező kis vetőgépek stb. II. Terménytisztítók. Ide tartoznak cséplők, rosták s más tisztító eszközök. III. Takarmányelőkészítő eszközök u. m. repavágó, szecskavágó, zuzó, daráló s más eszközök. IV. Gazdasági kézi eszközök u. m. kasza, kapa, ásó, villa, lapát, csákány, szónavágó stb. V. Házi-ipar eszközök u. m. mőhészeti, solymészeti, faragászati, szövészeti, fonó, fűző tejgazdasági eszközök stb.

E csoportoknak bemutatása előtárja a kiállítás keretét s megmutatja az irányt, melyet maga elé tűzött.

Felhívjuk a tisztelt gazdaközönséget, hogy e kiállítást minél nagyobb számban látogassák meg.

Tanulmányozzák azt a saját hasznukra s törekedjenek megszerezni azokat a gazdasági eszközöket, melyek kiváló segítségükre leendenek nehéz munkájukban. Magyarország mezőgazdasági állam, főjvedelmét ebből szerzi, így a haszaszeret is parancsolja, hogy földünket minél jobban műveljük, így jövedelmünket szaporítsuk.

Martonvásár sok uti eszközzel bír, a déli vaspályának állomása. A Pécs-Kelenföldi vasút Ercsi állomása fél órányira van

Martonvásárhoz, omnibusz közlekedéssel összekötve. Az Ercsi gőzhajó állomás 1/2 órányára van.

Olcsó lakás és ellátásról gondoskodva van. Minden nap leendő felolvasás, gyakorlati előadás. Minden kiállított tárgy munkában lesz bemutatva.

Ezekből látható, hogy a kiállításon a hasznos a kellemessel lesz összekötve, így bizton számíthatunk a t. gazdaközönség tömeges látogatására.

Bármiféle kérdésre azonnal részletes válasz adatik. Levél cím: Kiállítási igazgatóság Martonvásár.

Martonvásár, 1894. Julius hó.

Kiabirtokosok gazdasági és házi ipar eszköz kiállításának rendező-bizottsága.

— Az aratás. Ercsiri írja levelezőnk, hogy a gabonaműveket nagyobbára learatták. A búzatermés 8—10 mm. a rozs 6—8, az árpa 6—7, a zab 5—6,5 métermázsát adott kat. holdankint. A búzában a hesszeni légy néhol nagy kárt okozott. A szárazság miatt a takarmány, kukorica burgonya és répa lassan nőnek. A szőlők ma még elég jól állanak. Gyuróról jelentü tudósítónk: Kedvező időjárás mellett az aratás vége felé közeledik. Szalmára nézve a termés közepén felül, magra nézve se lesz rosz fizető. mert a kék sulyosak, a szemek kint ülők. Egy szóval gabonában örvendetes az aratás. Zabtermésünk elég jól áll, gazdag ágas kalászu, de még zöld, még sok idő van az érésig. Kukoricáink gyengék. Takarmányunkban bővelkedünk, a bükkönyös zöld zab, a lucerna a réti széna nagy termést adott. Talán e miatt van, hogy a marha ára 15—20 százalékkal is hanyatlott. Moórone héten az aratás befejeződik. Általában véve az idei termést jónak mondható, mert mint mennyiségre, mint pedig minőségre kielégített mindenkint. A szőlők jól állanak s ha nem éri valami csapás és a kinek még valami szőlője van, bő szüretre számíthat.

— Állatbetegségek. Zámoly községben a sertések között az orbánc lépett fel. Czecze községben pedig egy tehén lépfene következtében elhullott. A kellő óvintézkedések mindkét községben haladékta-lanul meg tétettek.

— Állatkivételi tilalom. A földmívelésügyi miniszteriumból a következő átirat érkezett Fejérmegye törvényhatóságához. A német kormánytól f. évi június hó 22-én nyert értesülés szerint a ragadós tüdőlobb behurcolásának veszélye miatt szarvasmarhát Németországba szállítani Árva, Szepes Liptó, Turóc, Trencsén, Nyitra, Zólyom, Bars, Sáros és Pozsonyvármegyék területéről egyáltalán tilos. — Midőn erről a törvényhatóságot közhírre ítélet és a marharakóyó állomásokhoz kirendelt szakértőkkel való közlés végett értesitem, egyuttal felhívom a közönséget hogy a legszigorubb alkalmazkodás és mihez tartás végett közölje az illető szakértőkkel, hogy oly törvényhatóság területéről, melynek területén csak egy községben is a ragadós tüdőlob megállapított vagy uralkodik, miről a szakértők a nekik hetenként megküldött "Állategészségügyi értesítés" illető ruvatából mindig hiteles tájékoztatást meríthetnek szarvasmarhát Németországba szállítani feltétlenül tilos. tekintet nélkül arra, hogy az illető törvényhatóság neve a Német kormány által időnkint közzétett kimutatásba már felvétel-e. — Budapesten, 1894. július hó 1-én. — A miniszter helyett: Miklós Odón s. k. államtitkár.

— Székesfejérvári piaci árak 1894. július 14-én.

Gabona; buza 7.00—0.—, rozs 5.00, 0.00, árpa 6.20.— zab 5.70—5.80, kukorica 4.60—0.00, bab 5.00,—0.00 frt métermázsánként.

Hízott sertés: könnyű 42—, nehéz 42— kr. klgr. eleven suly szerint.

Borja: könnyű 28—29, nehéz 32—36 kr. klgr. eleven suly szerint.

— Moóri piaci árak július 13-én. Buza 6.15, rozs 4.70, árpa 5.50, zab 7.—, kukorica 5.10, mm. Bab 6.—, Konyhára való burgonya zsákja 70.—, takarmánynak való 50 kr.

— Bicskei piaci árak július 13-én. Buza 6.30, árpa 6.00, zab 6.50, bab —5 burgonya 2.20, rozs 5.—. Hízott sertés könnyű 42 kr., nehéz 42 kr. életet leszámítva.

— Veszprémi gabonapiac 1894. július 13-én. Buza (mezőföldi) 6.40—6.60, buza (bakonyi) 6.20,6.40 rozs 4.30—4.60, árpa (jobb) 5.50—6.—, árpa (takarmány) 2.50—6.—, zab 6.10—6.20 tengeri (új szemes) 2.40—5.20

Előfizetési felhívás.

A júliusi évnegyed küszöbén teljes bizalommal fordulunk a nagy közönség józanabb részéhez, hogy lapunk becses támogatását és szélesebb körben való terjesztését kérjük.

Talán sohasem volt idő, melyben katolikus lap pártolását több joggal kérhetnők, mint ma. A ki egy kevésbé ismeri a történelmet, vagy a jelen politikai és társadalmi viszonyokat csak némi józansággal elemezi, észre kell vennie, hogy a vallástalanság szomorú drámája óriási lépésekkel halad azon válságához, mely nemzeteket rázkódtat s államokat sodor a pusztulás örvényébe. Hogy társadalmunk lázbeteg, elárulják a nyugtalanság, az elégedetlenség minden oldalán, a kormányformák átalakítására törő lázas parkodás, minden állapotnak ideges újra szervezése melybe már a vallás örök igazságai is bevonatnának. A liberálisnak hazudott, vallástalan, szédelgő áramlat, a mint a törvényt istentagadóvá tette és a pozitív hitet nem csak a kormányzásból, de ujabban a család szentélyéből, nevelési rendszerével egyes emberek lelkeiből is kitepi épen azon fokban metéli szét az emberi szenvedélyek fékét, melyet rendes járásban tartani egyedül a vallásosságból eredő engedelmesség, erény és önfeláldozás képes.

Előttünk az erkölcselenségben ledült Róma romjai, előttünk a majmolásig utánzott francia nemzet, hol ugyanazon esztelenségek által ver gyökeret a forradalom, lázadás, anarchia, királygyilkosság, szocializmus, mely az óhajtott köztársaság fejét is bombával, gyilkokkal fogadja — ugyanazon esztelenségek folytán, melyet a mi erőfelnemzetünk meg gondolatlanul akar átvenni.

Itt az ideje, hogy felnyissuk szemünket és megállítsuk ezt a szédelgő rohadást és visszatérjünk a keresztény társadalom, erkölcsi rend és józan haladás alapjára.

A „Fejérmegyei Napló“ teljes erényét e szent és nagy célnak szenteli. Nem kiméltük a küzdelem fáradságát: lelkesedéssel, szeretettel antogattuk a józar ha-

ladás utját; bátran, igazsággal, lelkiismeretesen óvtuk a rombolás embereit, az egyház és az annyira szükséges vallásosság letiprásától.

A „Fejérmegyei Napló“ bátor hangja talán a jobbak előtt is feltűnt, *mert eddig csak elhatalmasodott elleneink nagy hangját szokta meg a közönség, az igazság mindig féltéken huzta meg magát.* Igazol bennünket a legujabb szomorú állapot. Láthatjuk, hogy minden erőnkre, bátorságunkra szükség van, ha azt mi még el nem vezetett, megmenteni akarjuk.

A józanabb elem, különösen a magyar katolikuság ébredése összetartása tovább egy napig se halasztható, melynek *első feltétele a kath. hírlapok támogatása és újak alapítása,* Lapunkon kívül alig van még két-három megbízható újságunk.

Joggal kérjük tehát a „Fejérmegyei Napló“ hazafias lelkes támogatását az egyház és haza jövőjének érdekében. Lapunk ezután is bátran jár elő az igazság bátor küzdelmében, de annak sikere minden esetre attól függ, vajjon minő lelkesedéssel követik?

A „Fejérmegyei Napló“ körül a politikai élet oly kitünő publicistái és szerepvivő egyénei sorakoznak, a minőre a vidéki hírlapirodalomban eddig példa elő nem fordult; és épen ezért közleményei a politikai élet irányadó forrásaiként tekintetnek.

A „Fejérmegyei Napló“ teljesen kiküszöbölte hasábjairól a vidékies hangot és a feltűnési viszketeget, de azért szerkesztése élénk és változatos, a mi mindenütt tetszésre talált. Politikai és közgazdasági cikkei, hírvonatai és tárcái mindazt felölelik, a mit a közönségnek tudni szükséges, hasznos és élvezetes. Távirataiban és legujabb tudósításaiiban pedig lépést tart a napi sajtó értesüléseivel.

A „Fejérmegyei Napló“ *egyszerűs mind a legolcsóbb vidéki lap mely pótolja a napilapokat. —* **Előfizetési ár:** egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr., és havonként 50 kr.

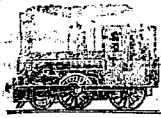
Megjelenik hetenkint háromszor: hétfőn és szombaton este és csütörtökön délelőtt.

Az igazság és keresztény ügy nevében bizalommal kérjük a magyar közönséget lapunk lelkes támogatására és terjesztésére.

Az előfizetési pénzek a lap kiadóhivatalához küldendők. (Sz. István tér 1. szám.)

Székesfejérvárott, 1894. Szent Péter és Pál napján.

A „Fejérmegyei Napló“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

NYÁRI Vasúti új menetrend!

Érvényes 1894. évi június hó 1-étől.

Székesfejervárról Budapest felé:

Reggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 6 ó. 29 p.
Reggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 16 p.
Délelőtt 8 ó. 49 p. gyorsvonat indul
Budapestre érkezik 10 ó. 9 p.
Délután 2 ó. 35 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 4 ó. 31 p.
Este 6 ó. 8 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 12 p. este.
Este 9 óra 21 perckor indul
Budapestre érkezik 10 ó. 55 p. este
Budapestről Székesfejérvár felé:
Reggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 16 p.
Délelőtt 11 ó. 50 p. vvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 3 ó. 16 p.
Délbe 2 ó. 25 p. indul vegyesvonat.
Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 27 p.
Délután 4 ó. 25 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 6 ó. 39 p.

Este 7 ó. 45 p. a gyorsvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 10 p.
Este 9 óra 25 perckor indul
Székesfejérvárra érkezik 11 ó. 33 p. éj.
Kelenföldről Győr felé reggel 8 ó. 40 p.
Kelenföldről Pécis felé reggel 8 ó. 30 p.
Siófokról Székesfejérvárra:
Este 8 óra 15 perckor indul
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 16 p.
Székesfejérvárról Siófokra:
Este 6 óra 42 perckor indul
Siófokra érkezik 7 óra 42 perc este
Székesfejérvárról Veszprém felé:
Délelőtt 9 óra 34 p. személyv. indul
Veszprémbe érkezik 10 óra 59 p.
Kis-Czelbe érkezik 1 óra 17 p.
Délután 1 óra 35 perckor indul
Veszprémbe érkezik 3 ó. 40 p.
Kis-Czellbe érkezik 6 ó. 36 p. este.
Este 9 óra 27 p. vegyesvonat indul
Veszprémbe érkezik 11 ó. 0 p. éjjel.
Veszprémből Székesfejérvár felé:
Reggel 4 óra 19 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 6 óra 0 p.
Délelőtt 7 óra 3 perckor indul
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 30 p.
Délután 4 ó. 43 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 5 óra 35 p.
Moóról indul Székesfejérvárra:
Délelőtt 7 órakor vegyesvonat
Fehérvárra érkezik 8 ó. 22 p. d. e.

Délután 1 ó. 25 p. személyvonat
Fehérvárra érkezik 2 ó. 26 p. d. u
Székesfejérvárról Uj-Szöny felé:
Délelőtt 10-0 p. teherv. szem. száll. ind.
Ujszönyre érkezik 2 ó. 46 p.
Este 9 ó. 32 p. személyvonat indul
Ujszönybe érkezik 12 ó. 41 p. éjjel.
Uj-Szönyből Székesfejérvár felé:
Reggel 3 ó. 41 p. teherv. szem. száll.
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 22 p.
Délelőtt 11 ó. 27 p. személyv. indul
Székesfejérvárra érkezik 2 ó. 26 p. d. u.
Sz.-Fejérvárról Nagy-Kanizsa felé:
Délelőtt 9 ó. 26 p. személyvonat indul
Nagy-Kanizsára érkezik 1 ó. 39 p. d. u.
Éjjel 11 óra 43 perckor indul
Kanizsára érkezik 3 ó. 52 p. reggel
Délután 4 óra 33 p. vegyesvonat indul
Nagy-Kanizsára érkezik 8 ó. 44 p.
Este 9 ó. 17 p. gyorsvonat indul
Kanizsára érkezik 12 ó. 10 p. éjjel.
Nagy-Kanizsáról Sz.-Fejérvár felé:
Reggel 5 ó. 47 p. gyorsvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 8 ó. 39 p.
Reggel 10 óra 0 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 2 óra 10 p.
Délután 2 óra 0 perckor indul
Székesfejérvárra érkezik 6 ó. p. este.
Éjjel 12 óra 16 perckor indul
Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 15 p. reg.

Balaton-tavi gözhajózási menetrend.

Érvényes 1894. június 1-től.

Siófokról Balaton-Füred felé:

Reggel 8 órakor indul,
Balatonfüredre érkezik 9 órakor.
Délelőtt 11 óra 10 perckor indul,
Balatonfüredre érkezik 12 ó. 10 p. du.
Este 8 órakor indul,
Balatonfüredre érkezik 9 órakor.
Balaton-Füredről Siófok felé:
Reggel 6 óra 15 perckor indul,
Siófokra érkezik 7 óra 15 perckor.
Reggel 9 óra 5 perckor indul,
Siófokra érkezik 10 óra 5 perc.
Este 6 óra 15 perckor indul,
Siófokra érkezik 7 óra 15 perc.
Boglár, Révfülp, Badacsony felé:
Boglárról d. e. 10 órakor indul,
10 óra 25 perckor Révfülpre érkezik,
Boglárról déli 12 óra 15 perckor indul
Révfülpre érkezik déli 12 óra 50 p.
Badacsonyba érkezik d. u. 1 óra 40 p.
Boglárról indul d. u. 4 óra 15 perckor
Révfülpre érkezik 4 óra 50 perc
Badacsonyba érkezik 5 óra 40 perc d. u.
Badacsony, Révfülp, Boglár felé:
Badacsonyról indul reggel 7 óra 45 p.
Révfülpre érkezik 8 óra 40 perc
Boglárra érkezik 9 óra 10 perc d. e.
Révfülpről indul 10 óra 30 perc d. e.
Boglárra érkezik 11 órakor.
Badacsonyról indul 2 óra 15 p. d. u.
Boglárra érkezik 3 óra 15 p. délután.

Eladó szőlővesszők.

Fajtiszta, peronosporamentes
sima és gyökeres csemege és
borfaj szőlővesszők mintegy
70 fajban valamint amerikai
vesszők és ezekre eszközölt
sima zöldoltványok jutányos
árban kaphatók Bedő József
jegyzőnél Esztergom-Szent-
Györgymezőn. Kivánatra ár-
jegyzék bérmentve küldetik.

SÜRGÖNY!

Ismét kedvezett a szerencse!

E napokba vettünk több ezer méter
legujabb mintájú

— kitűnő mosható francia voált —

és egyike a leghíresebb kék-festő gyárostól
82 cm. széles vodált, melynek rendes
ára 36 kr.,

most méterét 22 krajcárért
számítjuk.

Kérjük a nagyérdemű közönséget saját
érdeklükben szükségletüket, míg a készlet
tart, a kedvező alkalmat felhasználni.

Tisztelettel

Deutsch Manó és fia.

Előfizetések és hirdetések a „Fejér-
megyei Napló“ című politikai lapra
Márián György könyvnyomdájában
vétetnek fel, hol mindenféle nyomtat-
ványok elegáns kiállítás és olcsó ár-
ban készítettnek.

Nyomatott Márián György könyv- és műnyomdájában Székesfejérvárott.